

Nové zaujímavé floristické nálezy z okolia Myjavy IV (západné Slovensko)

New interesting floristical findings from Myjava surroundings IV
(Western Slovakia)

TOMÁŠ FIGURA¹ & FRANTIŠEK BAČA²

¹ Univerzita Karlova v Praze, Katedra experimentální biologie rostlin, Viničná 5, 128 00 Praha 2, figura.tomas@gmail.com

² Teplická 27/106, 921 01 Piešťany, ferkob44@gmail.com

Abstract: The paper summarizes floristic findings of threatened and endangered vascular plants from wide surroundings of the town of Myjava. The data were collected mostly during the years 2015 and 2016 with a few older records. New localities of 27 plant taxa including flagship species *Ophrys holubyana*, critically endangered *Hippocrepis emerus* or by Bern convention protected *Pulsatilla grandis*, are presented. Unfortunately, locality of *Pulsatilla grandis* presented in previous paper of the series was destroyed by plant smugglers, so nor GPS coordinates, neither exact locality description of “publicly” interesting species will be presented here. Records of locally rare plants such as *Actaea spicata*, *Botrychium lunaria*, *Monotropa hypophagea* and many orchids (e.g. *Epipactis tallosii*) are presented as well, together with new locality of recently spreading invasive *Abutilon theophrastii* and two non-native species *Inula helenium* and *Laburnum album*.

Key words: distribution, the Carpathians, threatened and endangered plants.

Úvod

Príspevok nadväzuje na predošlé tri floristické články prvého autora (Figura 2013, 2014 a, b) a prináša nové, dosiaľ nepublikované nálezy ohrozených, chránených či inak zaujímavých druhov cievnatých rastlín z okolia Myjavy. Výskum sa uskutočnil v rokoch 2015–2016 a tentokrát zahŕňa širšie územie, ktoré je ohraničené hranicami katastrálnych území okresov Myjava, Nové Mesto nad Váhom, Piešťany a k.ú. obcí Dechtice, Dobrá Voda, Hradište pod Vrátnom a Chropov. História výskumu približujú predchádzajúce príspevky série. Čo sa týka najnovších prác, je potrebné uviesť, že v roku 2014 začalo v Bielych Karpatoch, teda oblasti, ktorá zasahuje do našej oblasti záujmu sieťové mapovanie Bielych Karpát (Figura & Jongepier 2014) a v území tiež prebiehal projekt Štátnej ochrany prírody SR „Príprava a zavedenie monitoringu biotopov a druhov a zlepšenie sprístupňovania informácií verejnosti“ financovaný z OPŽP (Ochrany prírody a životného prostredia), v rámci ktorého boli vymapované mnohé polygóny v oblasti. Fytogeograficky územie patrí do okresov Biele Karpaty, južná časť (9) a Malé Karpaty (10) (Futák 1984).

Metodika

Metodika je totožná s predošlými článkami série (Figura 2013, 2014a, b). Fotografická dokumentácia je uložená u autorov. Herbárové položky sú uložené u prvého autora a/alebo v herbarii PRC. Pri niektorých druhoch sú z dôvodu ochrany zámerne vynechané presné informácie o výskyte, aby sa predišlo zániku lokalít (ako sa to stalo pri niektorých skôr publikovaných taxónoch). Ako posledný údaj za každým nálezom je uvedená skratka mena nálezcu (Tomáš Figura – TF, František Bača – FB). Stupeň ohrozenia sa udáva podľa práce Eliáš et al. (2015).

Výsledky a diskusia

Abutilon theophrastii: Sobotište, v. od obce, napravo od cesty v smere na Podbranč, na vrchu kopca, 310 m., 7270d, 48°44'04,0" s. š., 17°25'33,2" v. d., máj 2016, TF.

Actaea spicata: Polianka, osada Figurovci, jv. od osady, bukovo-hrabový porast okolo potoka, sz. svah, 320 m, 7371d, 48°43'05,1" s. š., 17°36'09,8" v. d., 20. 5. 2013, cca 5 kv. r., F, TF. – Prieipasné, osada Podlipovec, SV od osady, bukový les, sz. svah, 420 m, 7271d, 48°42'37,1" s. š., 17°36'14,7" v. d., 20. 5. 2013, cca 5 kv. r., F, TF.

Allium carinatum, NT: Hradište pod Vrátnom, okraj kameňolomu sv. od obce, jz. svah, 280 m, 7370d, 48°38'26,9" s. š., 17°29'45,3" v. d., 5.2016, 3 kv. r., TF. – Prieipasné, rázcestie na Podlipovec, okraj cesty, v. od obce, 334 m, 7271d, 48°42'04,6" s. š., 17°35'38,8" v. d., 29. 7. 2014, 5 kv. r., H, TF.

Berula erecta, LC: Dobrá Voda, sv. od obce, 282 m, 6971c, 48°36'34,6" s. š., 17°34'05,0" v. d., v potoku, 10. 8. 2014, malý porast, niekoľko málo kv. r., TF. – Myjava, osada Škarítkovci, 330 m, 48°49'41,6" s. š., 17°26'47,3" v. d., jún 2016, niekoľko málo r., TF.

Botrychium lunaria: Chtelnica, okraj lesnej cesty sv. od obce, jjv. svah, 299 m, 7471b, 48°35'11,3 s. š., 17°37'19,2 v. d., desiatky kv. r., máj 2015, F, TF.

Carex paniculata, LC: Myjava, osada Malejov, v potoku, 355m, 7270b, 48°45'42,2" s. š., 17°29'24,9" v. d., máj 2015, desiatky trsov, TF.

Cephalanthera damasonium NT, §: Jablonka, osada Triančíkovci, asi 200 m jv. od obce, breh potoka, sv. svah, 291 m, 7271d, 48°43'47,5" s. š., 17°36'51,1" v. d., 26. 7. 2014, niekoľko málo kv. r., TF. – Podkylava, osada Prehôrka, sv. od osady, s. svah, 267 m, 7372a, 48°41'20,2" s. š., 17°40'39,6" v. d., 19. 8. 2013, 5 r., TF. – Prieipasné, osada Vaškovci, v. od osady spolu s niekoľkými rastlinami *Lilium martagon* a *Neottia nidus-avis*, jv. svah, 424 m, 48°42'37,9" s. š., 17°33'58,5" v. d., 24. 7. 2013, 5 kv. r., TF. – Štefanová, v obci, v. svah, 522 m, 7170d, 48°49'41,6" s. š., 17°26'47,3" v. d., máj 2016, niekoľko málo r., TF.

C. longifolia, NT, §: Sobotište, osada Halabrinovci, s od osady, svah kopca Uchánok, okraj cesty, 457 m, 7270b, 48°45'28,9" s. š., 17°25'05,1" v. d., 19.5.2015, cca 5 kv. r., F, TF. – Košariská, osada Šindelovci, jv. od osady, sz. svah, 276 m, 7371b, 48°40'16,4" s. š., 17°38'05,2" v. d., 14. 7. 2014, F, TF. – Jablonka, pod vrcholom Lipovca, s. svah, 447 m, 48°42'48,5" s. š., 17°36'34,6" v. d., niekoľko málo r., TF.

C. rubra, NT, §: Rafčíkovci, v. od osady, borovicový porast, sz. svah, 400 m, 7271c, 48°42'25,5" s. š., 17°31'13,1" v. d., 5.7.2015, 3 kv. r., F, TF.

Eleocharis mammilata, DD: Matejovec, breh priehrady, 287 m, 7271d, 48°43'21,7" s. š., 17°38'31,4" v. d., 19. 8. 2013, jediný trs, F, TF.

Epipactis helleborine, LC, §: Košariská, osada Šindelovci, jv. od osady, sz. svah, 273 m, 7371b, 48°40'14,9" s. š., 17°38'03,6" v. d., 14. 7. 2014, niekoľko málo r., TF.

E. microphylla, LC, §: Žriedlová dolina, s. od osady, z. svah, 413 m, 7271c, 48°42'18,8" s. š., 17°31'30,4" v. d., 14. 7. 2014, niekoľko málo r., TF.

E. tallosii, NT, §: Košariská, s. od križovatky ciest, okraj potoka, 272 m, 7371b, 20. 7. 2014, 48°40'11,7" s. š., 17°38'03,4" v. d., asi 5 kv. r., F, TF.

Galanthus nivalis, LC: Horná Pustá Ves, z. od obce, 280 m, 7371d, 48°38'24,9" s. š., 17°37'29,5" v. d., apríl 2016, stovky kv. r., F, TF.

Gentiana cruciata, LC: Žriedlová dolina, v. od obce, neďaleko cesty, 351 m, 7271c, 48°42'22,4" s. š., 17°31'14,8" v. d., 14. 7. 2014, cca 5 kv. r., TF.

Hippocrepis emerus, CR, §: Prašník, osada Hrotkovci, za obcou smerom na Košariská, vľavo od cesty za pomníkom SNP, vedľa lesnej cesty vedúcej k osamotenej usadlosti, cca 260 m, 7371d, 10. 5. 2015, 6 kv. r., FB.

Inula helenium: Hrachovište, pred obcou na ceste z Krajného na pravej strane, jjv. svah, 220 m, 7272c, 22. 7. 2016, 48°42'17,6" s. š., 17°43'04,6" v. d., desiatky kv. r., TF.

Laburnum alpinum: nad cestou vedúcou z Višňového do Hrachovišťa, na vápencových skalách, jz. svah, 270 m, 7272c, 15.5.2015, cca 4 r. FB.

Medicago monspeliaca, VU, §: Višňové, Čachtický hradný vrch, múr zrúcaniny hradu vľavo od vstupnej brány, jv. svah, 355 m, 7272d, 10. 5. 2015, 4 trsy, FB.

Monotropa hypophagea, NT: Žriedlová dolina, s. od osady, jz. svah, 408 m, 7271c, 48°42'16,9" s. š., 17°31'28,0" v. d., 20. 7. 2014, desiatky kv. r., F, TF.

Neottia nidus-avis, §: Chropov, sv. od Koválovských lúk, cca 50 m j. od štátnej hranice, 470m, 7170c, 48°49'01,8" s. š., 17°22'47,8" v. d., jún 2016, desiatky kv. r., TF. – Sobotište, osada Polákovci, j. svah, 400 m, 7270b, 48°45'10,3" s. š., 17° 25'53,3" v. d., jún 2016, niekoľko málo kv. r., TF. –

Bzince pod Javorinou, časť Hrubá Strana, j. svah, 470 m, 7172c, 48°50'37,3" s. š., 17°44'19,9" v. d, niekoľko málo r., TF.

Ophrys holubyana, VU, §: Jablonka, osada Kvietkovci, kosená lúka, 331 m, 7271d, 10. 6. 2016, 5 kv. r, F, TF.

Orchis purpurea, NT, §: PR Čerenec, Prašník, j. časť rezervácie, jz. svah, 295 m, 7372c, 48°38'41,2" s. š., 17°41'15,1" v. d., jún 2015, 1 kv. r., F, TF. – Dolný Lopašov, PR Pod Holým vrchom, v. svah, 245 m, 7471b , 48°35'05,4" s. š., 17°37'32,1" v. d., máj 2015, 1 kv. r., F, TF.

Pulsatilla grandis, NT, §: Prašník, osada Horná Pustá Ves, z. od obce, j. svah, 312 m, 7371d, 1. 5. 2014, 3 kv. r., H, F, TF.

Platanthera bifolia, LC, §: Podminárová, v. od osady, jz. svah, 354 m, 7371b, 48°41'17,5" s. š., 17°36'47,3" v. d., 15. 7. 2013, TF. – Polianka, osada Havlová, sv. od osady, sz. svah, 360m, 7271d, 48°42'38,0" s. š., 17°36'03,5" v. d., máj 2015, TF. – Žriedlová dolina, s. od osady, z. svah, 342 m, 7271c, 48°42'21,2" s. š., 17°31'17,2" v. d., 19. 7. 2014, TF.

Scorzonera purpurea, NT, §: Dolný Lopašov, PR Pod Holým vrchom, j. svah, 293 m, 7471b, 48°35'06,3" s. š., 17°37'27,6" v. d., máj 2015, F, TF.

Silene dichotoma, LC: Lančár, rezervácia Dubník, okraj kameňolomu, j. svah, 290m, 3 r., FB.

Celkovo uvádzame lokality 27 druhov cievnatých rastlín. Ako zaujímavý hodnotíme nález druhu *Ophrys holubyana* neďaleko Jablonky. Na tejto lokalite sa druh minimálne posledných 10 rokov nevyskytoval – ide teda o novú lokalitu. Z blízkeho okolia nie sú známe žiadne historické údaje a najbližšia lokalita druhu je v PR Málová pri Šípkovom (Figura 2014b). Veľmi zaujímavý je aj nález druhu *Hippocrepis emerus* pri osade Hrotkovci. V okolí tu uverejnenej lokality sa nachádzajú ďalšie na vrchu Kačiš, kde druh našiel p. Hajný (Domin 1936) a pri osadách Fajnorovci a Pustá Ves (Michalko & Magdolenová 1980, Maglocký 1999). Lokalita pri Fajnorovcoch zanikla pravdepodobne dôsledkom zasolovania cesty. Ďalší zaujímavý nález je mikrolokalita *Pulsatilla grandis* pri obci Dolná Pustá Ves. V predchádzajúcom dieli série (Figura 2014b) bola publikovaná lokalita tohto druhu, ktorá bola po zverejnení zničená a rastliny z nej pravdepodobne skončili na trhu. Nová lokalita je veľmi malá a navyše zarastá drevinami. Uvádzame aj nové lokality dvoch nepôvodných druhov *Inula helenium* a *Laburnum album* a v poslednej dobe rozširujúcej sa buriny *Abutilon theophrastii*, ktorú sme našli už aj v Bielych Karpatoch. Tento druh je z okolia študovaného územia známy napr. z českej strany Bielych Karpát (Lipov, Velká nad Veličkou; Jongepier & Jongpierová 2006). Údajovo nedostatočný

druh (DD) *Eleocharis mammilata* či *Epipactis tallosii* tiež stoja za zmienku. *Epipactis tallosii* je taktiež prehliadaný druh, ktorý bol viackrát zaznamenaný najmä v Čachtických Karpatoch (Kolník & Kučera 2002, Kolník 2004). Druh *Actaea spicata* sme do príspevku zaradili preto, že zo sledovaného územia ani z jeho okolia nie sú známe žiadne recentné lokality (Králík 2013) a jeho prítomnosť sme v sledovanom území okrem dvoch prezentovaných lokalít nespozorovali už nikde inde. Lokality nie sú veľmi vitálne ani početné. Na českej strane Bielych Karpát je druh zjavne častejší (Jongepier & Pechanec 2006).

PodĎakovanie

Príspevok vznikol za podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (NPUI: LO1417).

Literatúra

- Domin, K. 1936. Čičorečka štítová (*Coronilla emerus*) v Československu. Věda Přír. 13: 17–71.
- Eliáš, P., Dítě, D., Kliment, J., Hrivnák, R., & Feráková, V. 2015. Red list of ferns and flowering plants of Slovakia (October 2014). Biologia (Bratislava) 70: 218–228.
- Figura, T. 2013. Nové zaujímavé floristické nálezy okolia Myjavy (západné Slovensko). Bull. Slov. Bot. Spoločn. 35: 119–126.
- Figura, T. 2014a. Nové zaujímavé floristické nálezy okolia Myjavy II (Západné Slovensko). Bull. Slov. Bot. Spoločn. 36, 1: 57–63.
- Figura, T. 2014b. Nové zaujímavé floristické nálezy okolia Myjavy III (západné Slovensko). Bull. Slov. Bot. Spoločn. 36, 2: 181–185.
- Figura, T. & Jongepier, J. W. 2014. Sieťové mapovanie Bielych Karpát. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 36, 1: 115.
- Futák, J. 1984. Fytogeografické členenie Slovenska. In: Bertová, L. (ed.), Flóra Slovenska IV/1. Veda, Bratislava. p. 418–419.
- Jongepier, J. W., & Jongepierová, I. (2006). Komentovaný seznam cévnatých rostlin Bílých Karpat. ZO ČSOP Bílé Karpaty.
- Jongepier J. W. & Pechanec, V. 2006. Atlas rozšíření cévnatých rostlin CHKO Bílé Karpaty, ZO ČSOP Bílé Karpaty.
- Kolník, M. 2004. Vstavačovité (*Orchidaceae*) na území Čachtických Karpát. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 26: 117–127.
- Kolník, M. & Kučera, J. 2002. Doplnky k rozšíreniu druhov *Epipactis talosii* a *E. albensis* na severe západného Slovenska. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 24: 91–95.
- Králík, T. 2013. Nové nálezy ohrozených a vzácnějších rastlín Malých Karpát IV. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 35: 141–159.
- Maglocký, Š. 1999. *Hippocrepis emerus*. In: Čeřovský, J., Feráková, V., Holub, J., Maglocký, Š., & Procházka, F. (eds), Červená kniha ohrozených a vzácných druhov rastlín a živočíchov SR a ČR. 5. Vyššie rastliny. Příroda, Bratislava. p. 186.
- Michalko, J., & Magdolenová, S. 1980. Výskyt a stanovištné podmienky vzácne rastúcich druhov *Lonicera periclymenum* L. a *Coronilla emerus* L. v západokarpatskej oblasti. Biológia (Bratislava) 35: 81–84.

Došlo 5. 1. 2017, prijaté 17. 1. 2017